

कुप्, कुर्ति *berühren* Dhātup. 28, 125. nimmt keinen Bindevocal an Kār. 4 aus Siddh. K. zu P. 7, 2, 10. Vgl. अचकुप्त. — intens. चोक्व्यते P. 7, 4, 83, Vārtt. 2, Sch. (ed. Calc.).

कुप m. 1) *Berührung* (von कुप्). — 2) = लुप *Stauds, Busch* MED. p. 6. — 3) *Wind*. — 4) *Kampf* विष्वा im ÇKDr.

कुवुक n. *Kinn* RV. 10, 163, 1. Çat. Br. 10, 6, 4, 11. Pār. Gṛh. 3, 6. — Vgl. चिवुक, चुवुक.

कुर, कुरति = कृद् *einritzen, eingraben, ätzen* Dhātup. 28, 79. Nach dem KAVIKALPADR. im ÇKDr. auch = लोप (vgl. कौरण). Der Wurzelvocal wird wie verlängert nach P. 8, 2, 79. Vor. 3, 151. — caus. कुरयति und कौरयते *auslegen, mit einem in die Vertiefungen eingeriebenen oder eingefügten Stoffe verzieren*: मद्रुषितवक्रोत्थैः सिन्धुरैश्चकुरयन्महीम् (हेरम्बः) KATHĀS. 24, 1. लाक्षां च लोक्पात्रे क्वाथयित्वा क्वाथितेन रसेन लोक्पात्राणि प्रतपित्वा कौरयति BURN. Intr. 363, N. 2. partic. कुरित = खचित GĀṬĪDH. im ÇKDr. मरुत्सरः — कुमुदचकुरितोदकम् MBh. 12, 5487. विद्युचकुरितं चापम् 3, 695. कुरितमिव विपहनैर्विचित्रैः VARĀH. BRH. S. 24, 14. पीतचकुरिताश्च घना घनमूला भूरिवृष्टिकराः 29, 18. प्रपातशिरोमणिप्रभाभिर्भवति पुरश्चकुरितेव भूनेपस्य 42 (43), 36. चन्द्राप्रगौरैश्चकुरितं तनूरुहैः BHĀG. P. 7, 8, 22. प्रियापादालक्तचकुरितमरुणाच्छायाच्छदयम् Gīt. 8, 10. शशिकिराणचकुरितोदरजलधर 11, 29. व्योमापि भास्वत्कारच्छायाभिश्चकुरितम् Dhātus. 74, 1. कुमुलवचकुरितपर्यन्ते पर्यङ्गतले DAṢA. in BENF. Chr. 198, 17. — Vgl. कुर.

— अच s. अचकुरित fg. Lässt sich begrifflich wohl schwerlich mit dem Vorhergehenden vermitteln.

— आ s. आचकुरित.

— वि, partic. विचकुरित = कुरितः गणाः (शिवस्य) — मनःशिलाविचकुरिताः KUMĀRAS. 1, 56. स्फुरता विचकुरितमिदं (मुखं) रागेण मणोर्ललाटनिकितस्य VIKR. 136. (आस्पृम्) आन्दोलनश्रमजलस्फुटसान्द्रविन्दुमुक्ताफलप्रकारविचकुरितम् KĀURAP. 12.

कुरा (von कुर) f. *Kalk* HĀ. 135.

कुरिका (von कुरी) f. *Messer* AK. 2, 8, 2, 60. VJUTP. 141. KATHĀS. 12, 21, 25, 149. VET. 5, 6, 33, 13, 16.

कुरी f. = कुरी *Dolch, Messer* H. 784. Kann auf कुर zurückgeführt werden.

कूरिका f. 1) = कुरिका in कूरिकापत्नी (कू + पत्नी) f. N. einer Pflanze, = खेता *Andropogon aciculatus* Roxb. RĪĀN. im ÇKDr. — 2) *Kuh-schnauze* (nach dem Schol.) M. 8, 235. Andere Handschr. lesen खुरिका, स्फुरिका, स्थुरिका, स्थूरिका.

कूरी f. = कुरी H. 784, v. 1. BHĀG. P. 5, 3, 3, wo BURNOUR das Wort durch Kakra Discus wiedergibt.

केक 1) adj. f. आ a) *zahn, gezähmt* (von vierfüßigen Thieren und Vögeln) AK. 2, 3, 48. TRĪK. 3, 3, 22. H. 1343. an. 2, 7. MED. k. 23. — b) *verschmitzt, verschlagen, gerieben*, = विदग्ध H. 343. 310. H. an. = नागर, नागरक MED. TRĪK. = क्षेत्रज्ञ MED. ā. 4. = वक्र HĀ. 284. — c) in Verb. mit अनुप्रास eine Art Alliteration, eine einmalige Wiederkehr zweier oder mehrerer Consonanten in verschiedenen Wörtern (wie z. B. in dem Verse: आदाय वकुलगन्धान्धीकुर्वन्पदे पदे धमरान्। अयमेति मन्दमन्दं कावेरीवारीपावनः पवनः) ŚĀH. D. 634. Vgl. केकोक्ति. — 2) m.

II. Theil.

Biene HĀ. 284.

केकाल und केकिल adj. = केक 1, b H. c. 91.

केकोक्ति (केक + उक्ति) f. *Andeutung, doppelstinnige Rede*, = वक्रभाषित TRĪK. 3, 2, 7. केकोक्तिर्पदि लोकोक्तेः स्यदर्थात्तरगर्भिता KUVĀLA. 151, a.

केतर (von 1. कृद्) nom. ag. 1) *Abschneider, Abhauer, Holzhamer*: तृण° KULL. zu M. 4, 71. केतुः पार्श्वगताच्छायां नोपसंहरते दुमः HĪT. I, 82. — 2) *Vernichter, Entferner*: संशयानाम् der alle Zweifel löst HĪT. I, 23. BHĀG. 6, 39. MBh. 13, 2499. BHĀG. P. 3, 29, 32.

केतव्य (wie eben) adj. *abzuschneiden, abzuhauen*: अङ्ग M. 8, 279. उत्तमाङ्ग R. 6, 92, 41.

केर (wie eben) 1) subj. a) adj. am Ende eines comp. der da abhaut: स्थाणुच्छेदस्य केदारमाहुः M. 9, 44. — b) m. *Divisor; Nenner eines Bruchs* COLEBR. Alg. 13. केदगम das Verschwinden desselben 192. VARĀH. LAGHÚ. 7, 6. BRH. 8, 4. — c) ein unterscheidendes Zeichen; s. भक्तिच्छेद. — 2) obj. m. a) *Abschnitt, ein abgeschnittenes, abgebrochenes Stück* TRĪK. 3, 2, 9. VARĀH. BRH. S. 78, 21, 26. 93, 2, 7. ऋङ्ग° R. 2, 61, 14. कूलच्छेदैः पतद्भिः ÇĀNTIC. 3, 2. कण्ठच्छेदपरंपरा eine Reihe abgeschnittener Hälse RAGH. 12, 100. विसकिशलय° MEGH. 11. कृतद्विरददशन° 60. वलाकृक्, घन°. अथ° zerrissene Wolken KUMĀRAS. 1, 4. VIKR. 142. PRAB. 94, 14. — b) *Einschnitt, Schlitz*: केदो पद्मविकारी ततः शुभे दारु तद्देहापयिकम्। सीते ऽतिमण्डले (v. 1. तु म°) निर्दिशतेरार्मध्यगा गोधाम् ॥ VARĀH. BRH. S. 52, 122. (वस्त्रस्य) केराकृतिः 72, 4, 5. — 3) nom. act. m. a) *Schnitt, das Abschneiden, Abhauen, Zerschneiden u. s. w.* H. 372. SUÇA. 1, 16, 1. 100, 16, 2, 32, 16. 85, 2. 335, 5. जिह्वायाः M. 8, 270. अङ्गुलि° 368. 370. JĪGĀ. 2, 288. SUÇA. 1, 113, 3. PAÑĀT. 38, 11. BHĀG. P. 8, 11, 34. पाश° PAÑĀT. 108, 11. सूत्र° VARĀH. BRH. S. 52, 110. दुम° JĪGĀ. 3, 240. मूल° HARIV. 4833. पल्लव° MĀKĪH. 122, 24. RAGH. 14, 1. KUMĀRAS. 2, 41. दंशस्य MĀLAV. 62. अघिघाते तथा केदे भेदे कुडावपातने JĪGĀ. 2, 223. Fälschlich n. PAÑĀT. 231, 24. Ausnahmsweise nicht mit dem obj. componirt, sondern mit dem Werkzeuge: कृत्तच्छेदः सस्यानाम् das Abreißen vermittelt der Hände TRĪK. 3, 3, 57. — b) *Vernichtung, Unterbrechung, das zu-Ende-Gehen, Aufhören, Verlust, Mangel*: वृत्ति°, मित्र°, आशायाश्चेदः MBh. 13, 1637. स्नेह° HĪT. I, 88. संततिच्छेदनिर्वलम्बानां कुलानाम् ÇĀK. 91, 12. मेदश्चेद्वृक्षोदरं वपुः 38. दानच्छेदपवर्णनम् genaue Angabe der Grenzen der Gabe JĪGĀ. 1, 319. निद्रा° ŚĀH. D. 79, 20. काष्ठ° Mangel an Holz KATHĀS. 6, 46. धर्म° das Nachlassen der Hitze VIKR. 76. Im Gegensatz zu लाब्धि VARĀH. BRH. S. 41 (40), 5, 6. — केरी f. g a p a गौरादि zu P. 4, 1, 41.

केदक (wie eben) adj. *abschneidend, zerschneidend*; s. ग्रन्थि°. astr. केदकाध्याप (?) Verz. d. B. H. No. 836.

केदन (wie eben) 1) subj. adj. a) *zerschneidend, spaltend*: तद्दे शस्त्रं शस्त्रविदो न शस्त्रं केदने स्मृतम् MBh. 2, 1953. (चक्रम्) केदने सोमहारिणाम् 1, 1498. — b) *vernichtend, entfernend*: मोक्ष° MBh. 14, 423. — 2) obj. n. *Abschnitt* H. an. 3, 375. MED. n. 65. — 3) nom. act. n. a) *das Schneiden, Abschneiden, Abhauen, Zerschneiden, Zerreißen, Zerschneiden, Spalten* AK. 3, 3, 7. H. an. MED. SUÇA. 1, 16, 3. 26, 14. 85, 8. 2, 6, 21. बन्धनच्छेदनानि Binden (Gefängnisse) und Abschneiden der Glieder M. 12, 75.